

Van: Marja Hilders <M.Hilders@waterschaplimburg.nl>

Verzonden: dinsdag 5 november 2024 12:12

Aan: bestuursondersteuning <bestuursondersteuning@waterschaplimburg.nl>; Erik Keulers <E.Keulers@waterschaplimburg.nl>; Erik Wijnands <E.Wijnands@waterschaplimburg.nl>; Esther Schrier <E.Schrier@waterschaplimburg.nl>; Saskia Borgers <S.Borgers@waterschaplimburg.nl>

CC: Nico Broekema <nbroekema2015@gmail.com>; mhilders@xs4all.nl

Onderwerp: Fwd: Vragen ex art 35 RvO over de zorgwekkende grondwatervervuiling op en de uitstroom van verontreinigd water in de Maas vanuit het bedrijfsterrein Zevenellen aan de Dijkgraaf en het DB van het Waterschap Limburg - bestemd voor schriftelijke beantwo...

Maastricht, 5 november 2024

AWP-fractie Waterschap Limburg

Vragen ex art 35 RvO over de zorgwekkende grondwatervervuiling op en de uitstroom van verontreinigd water in de Maas vanuit het bedrijfsterrein Zevenellen aan de Dijkgraaf en het DB van het Waterschap Limburg - bestemd voor schriftelijke beantwoording

Geachte Dijkgraaf en Dagelijks Bestuur,

Op het Bedrijfsterrein Zevenellen (voormalige Provinciale Maascentrale Buggenum) zullen in de nabije toekomst allerlei nieuwe bedrijven gevestigd worden met een zware milieucategorie.

Zo wil RWE Generation NL B.V. op het terrein van Chemelot Geleen een fabriek bouwen voor de productie van waterstof uit gemengde reststromen, het project 'FUREC'. De beoogde reststromen betreffen vooral pellets uit huishoudelijk en bedrijfsafval, maar mogelijk ook afvalwaterzuiveringsslib, petcoke of reststromen uit de papierindustrie. Op Zevenellen betreft het de fabriek voor de productie van pellets voor deze installatie op het Chemelot-terrein.

Ook zal er een grootschalige vergistingsinstallatie voor mest en organische co-producten worden gevestigd. Het betreft hier VTTI Bio-energy Limburg (VBL), die een vergistingsinstallatie wil realiseren op bedrijventerrein Zevenellen. Met de installatie wil VBL organische reststromen, waaronder dierlijke mest, verwerken tot groen gas¹ en meststoffen.

Het bedrijventerrein Zevenellen, waar de voormalige Provinciale Maascentrale was gevestigd, betreft een zeer groot gebied waar vele bodemonderzoeken zijn uitgevoerd in de periode van 1991 tot en met 2022. Hierbij is over het gehele terrein bodemverontreiniging (variërend van lichte tot ernstige verontreiniging) geconstateerd. Ook het grondwater en de waterbodem is op verschillende plaatsen ernstig verontreinigd. In de loop der jaren (vanaf 2000 tot heden) zijn saneringsmaatregelen uitgevoerd en heeft nazorg plaatsgevonden op basis van de door de provincie Limburg beschikte sanerings- en nazorgplannen in periode 2000 tot en met 2018. Ook is er een monitoringsplan opgesteld op basis waarvan het grondwater wordt gemonitord. Deze monitoring zou echter na 2018 geheel of gedeeltelijk niet voortgezet zijn zo hebben wij vernomen.

De plannen zijn formeel nog steeds van kracht. De sanering, welke dus vanaf 2000 tot op heden gaande is/gaande zou moeten zijn, houdt in dat een aantal verontreinigingen wordt (is) geïsoleerd, beheerd en gecontroleerd (zogenoemd IBC-variant) en een aantal hot-spots zoveel als mogelijk gelijktijdig met de herinrichting (werk-met-werk maken) zijn of nog worden verwijderd (indien noodzakelijk). Uitgangspunt bij de saneringsaanpak is dat zoveel mogelijk werk met werk gecombineerd wordt. Dat betekent dat de saneringsmaatregelen en eventueel bodemonderzoeken

worden uitgevoerd op het moment dat het betreffende terreindeel wordt ingericht/activiteit is voorzien. Indien een activiteit ter plaatse van (een deel) het terrein is voorzien dient door middel van bodemonderzoek de kwaliteit te worden bepaald en is de doelstelling dat de bodemkwaliteit ten minste geschikt is of wordt gemaakt voor de functie van de voorgenomen activiteit (en het risico op verspreiding wordt beperkt en gebruiksbeperkingen minimaal worden gehouden). Als een activiteit is voorzien dient een Plan van Aanpak te worden ingediend, waar de provincie akkoord op geven moet (dat voldoet aan eisen zoals aangegeven in het sanerings- en nazorgplan). Na afloop dient een evaluatieverslag te worden ingediend.

Tot zover het résumé van de plannen die op papier weergeven hoe het moet, dan wel hoe het had moeten worden uitgevoerd.

Helaas laat in de praktijk de monitoring en sanering zeer te wensen over.

Een aantal specifieke en in onze ogen zeer ernstige problemen willen wij benoemen en met klem onder uw aandacht brengen:

I Koelwaterbassin

Een belangrijk probleem is het koelwaterbassin van de voormalige kolenvergasser die nu behoort tot de firma Hendriks. Dat bassin van minimaal 18 meter diep en met doorsnede 100 meter is de laatste jaren gevuld met vervuilde grond vanaf het PLEM terrein en van elders. Daar is geen enkel inzicht in en er vindt geen monitoring plaats.

De firma Hendriks pompt in het gebied water op waarmee de vrachtauto's die verontreinigde grond aanvoeren schoongespoten worden. Dat verontreinigde water komt in het bassin en stroomt in de ondergrond. En verspreidt zich vervolgens naar de omgeving en de Maas via onderstromen.

II Grindgat Bouxweerd

De Bouxweerd is eveneens een majeur probleem. Dit is een oud grindgat tussen Neer en Buggenum tegenover de locatie waar de Haven van Asselt uitmondt in de Maas. Dit is een zwaar vervuilde locatie, volgestort met vliegas van de PLEM in de jaren '80 (met radioactieve straling).

Ook daar stroomt het giftige water uit via ondergrondstromen, voornamelijk via kiezellagen naar de Maas.

Rijkswaterstaat gaat daar een geul graven. Deze wordt voorzien van een dijk om de gifuitstroom naar de nieuwe geul die een natuurfunctie moet krijgen tegen te houden.

De overheid weet dus van de zware verontreiniging maar pakt het probleem niet fundamenteel aan. Ook wordt er daar tot op heden niets gedaan om het te controleren, er is geen monitoring en geen sanering gepland.

Wel is aan de rand van de BouXweerd een vogelkijkwand aangebracht. Niet van deze situatie op de hoogte zijnde natuurliefhebbers lopen daar gevaar. Er worden regelmatig dode vogels (die daar langer verbleven) aangetroffen. De lokale bevolking mijdt deze locatie.

III Het rioolsysteem in Buggenum

Het rioolsysteem heeft in Buggenum een overloop uitmondend in de Maas.

Bij regenbuien zijn menselijke uitwerpselen aan te treffen in de Maas. Een situatie die je in een derde wereld land zou verwachten, maar niet in Limburg.

IV Rioolsysteem oude Maascentrale-terrein

Op het oude Maascentrale-terrein ligt een oud rioolsysteem. Dat vroeger uitmondde in de oude Maascentrale-haven van de PLEM. Onderzocht moet worden of via dit stelsel ook nu nog

verontreinigd water uitstroomt naar de Maas. En of zich daar verontreinigd water van andere terreinen of bedrijven bijvoegt.

V RWE

RWE wil in zijn bedrijfsvoering vuilnis verwerken door dit met opgepompt grondwater te wassen. Waar dit vervuilde water vervolgens naar toe gaat is onduidelijk.

VI De waterputten.

De PLEM-centrale had indertijd vergunning voor het oppompen van 250 m3 water per uur. De putten liggen er alle nog. Het is niet duidelijk in welke staat deze verkeren en wat daar mee gaat gebeuren.

De AWP-fractie in het Waterschap Limburg stelt de volgende vragen ex art 35 RvO aan de Dijkgraaf en het Dagelijks Bestuur:

1. Bent u bekend met de verontreinigingssituatie in bodem en grondwater op het Bedrijfsterrein Zevenellen en de aangrenzende waterbodems van de voormalige Maascentrale op het Bedrijfsterrein Zevenellen en heeft u kennisgenomen van de reeks rapporten die hierover in de afgelopen jaren zijn uitgebracht?
Zo ja, wat is uw oordeel over de ernst van de situatie?
Zo nee, wilt u zich daar dan nu in verdiepen en uw bevindingen zo spoedig mogelijk met ons delen?
2. Bent u betrokken bij de ruimtelijke ontwikkelingen op het Bedrijfsterrein Zevenellen en bent u van mening dat bij elke ontwikkeling niet alleen de impact op natuur en milieu van deze nieuwe activiteit moet worden beoordeeld, zoals in de MER wordt voorzien, maar dat ook moet worden beoordeeld in hoeverre waterbelangen in het geding zijn indien ter plaatse zal worden gebouwd, gelet op de aanwezige bodemverontreiniging zoals deze in de afgelopen jaren is vastgesteld?
3. Bent u bereid een Wateradvies op te stellen gelet op de ontwikkelingen op het bedrijventerrein Zevenellen en met het oog de aanwezige bodemverontreiniging, mede indachtig de aangenomen motie van 2 oktober 2024 over het (gevraagd of ongevraagd) geven van een Wateradvies?
4. Bent u het met de AWP-fractie eens dat door de aanwezige bodemverontreiniging verschillende waterbelangen in het plangebied een rol spelen en dat deze kansen en/of knelpunten kunnen opleveren, die er om vragen om opgenomen te worden in het op te stellen Wateradvies? Wilt u in het Wateradvies ook aandacht besteden aan de relatie met de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW)? We gaan er hierbij van uit dat eerder geen wateradvies is uitgebracht. Klopt dat? Indien wel uitgebracht ontvangen wij graag een exemplaar van dat wateradvies.
5. Uitstroom verontreinigd water in de Maas en naar de omgeving
 - A. Ziet u met ons de uitstroom uit het gebied naar de omgeving en in de Maas van verontreinigd water in relatie tot de hierboven onder I t/m VI genoemde probleemsituaties als zorgpunten die snel grondig in kaart gebracht moet worden

teneinde een gezamenlijke aanpak van alle betrokken overheden mogelijk te maken?

- B. Zijn de Dijkgraaf en het DB van het Waterschap Limburg bereid het voortouw te nemen om met andere overheden zoals Provincie Limburg, RWS en gemeente deze aanpak te bevorderen en maatregelen te treffen om aan de uitstroom van verontreinigd water vanaf Zevenellen - gelet op de gezondheid van de bewoners in het gebied en gelet op ons kwetsbare drinkwater dat uit de Maas geput wordt - snel een einde te maken?
- C. Is de Dijkgraaf bereid om deze ernstige problematiek - mede onder verwijzing en overlegging van onze vragen en de nodige dossierinformatie - in haar reguliere overleg met de Commissaris van de Koning (CdK) en gedeputeerde Theuns onder hun aandacht te brengen? Gelet ook op de bijzondere verantwoordelijkheid van de Provincie Limburg die daar na afbraak van de kolencentrale het gebied verontreinigd heeft achtergelaten. En ook gelet op de toezichthoudende taken van de CdK.

Met vriendelijke groet,

Marja Hilders,
fractievoorzitter AWP Waterschap Limburg
Tel: +31 6 18 36 49 78